

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Aleny Šiškovéj na neverejnom zasadnutí konanom 5. januára 2016 v Bratislave, v trestnej veci proti obvinenému **T. L. a spol.**, pre zločin skrátania dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. a iné, o sťažnosti obvineného T. L. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 49/2014, zo 17. decembra 2015 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného T. L. **sa z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 49/2014, zo 17. decembra 2015 bola podľa § 76 ods. 3 Tr. por. lehota trvania väzby u obvineného T. L. **predĺžená do 7. apríla 2016.**

Proti uzneseniu prvostupňového súdu zahlásil pred sudcom pre prípravné konanie sťažnosť obvinený, ktorú bližšie písomne neodôvodnil. Obvinený T. L. sa však prostredníctvom svojho obhajcu písomne vyjadril k návrhu prokurátorky na predĺženie lehoty väzby (č. l. 414 - 416), vyjadrenie bolo doručené Špecializovanému trestnému súdu 14. decembra 2015. Obvinený poukázal na tú skutočnosť, že o jeho sťažnosti proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie z 25. novembra 2015 sp. zn. Tp 49/2014, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a nebol prijatý písomný sľub na nahradenie väzby už rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky 9. decembra 2015.

Sudca pre prípravné konanie obvineného dňa 3. decembra 2015 upovedomil o mieste a termíne výsluchu obvineného za účelom rozhodnutia o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby pod tou istou sp. zn. Tp 49/2014 na deň 17. decembra 2015. S poukazom na uvedené má obvinený pochybnosti o nezaujatosti sudcu pre prípravné konanie pre jeho pomer k prejednávanej veci, dôvodne sa obáva, že sudca pre prípravné konanie dňa 17. decembra 2015 rozhodne rovnako, ako rozhodol pred troma týždňami. Návrh prokurátorky z 2. decembra 2015 na predĺženie väzby v prípravnom konaní o 3 mesiace do 7. apríla 2016 považuje za nedôvodný, pretože podľa jeho názoru vyšetrowanie bolo ukončené 30. novembra 2015 spísaním zápisníc o preštudovaní vyšetrovacieho spisu. Ako úplne nepochopiteľná sa mu javí ďalšia konštatácia, že činnosť firmy L. takmer úplne pozostávala z trestnej činnosti a že inými peniazmi ako z trestnej činnosti za predaj motorovej nafty ani nedisponoval a posledných 5 rokov sa ani ináč neživil. Obvinený je presvedčený, že bude zastavené trestné stíhanie proti H. L. a možno aj proti L. R.. Podľa obvineného väzba je zabezpečujúcim inštitútom, ktorá môže trvať nevyhnutnú dobu na zabezpečenie jej účelu a nie je výkonom trestu odňatia slobody. Pri dlhšie trvajúcej väzbe nie je možné automaticky poukazovať na všeobecné dôvody väzby, ale musia byť uvedené konkrétne skutočnosti, ktoré by jej ďalšie trvanie odôvodňovali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade zhlásenej sťažnosti obvineným T. L. preskúmal podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu rozhodol v predmetnej veci správne a v súlade so zákonom.

Obvinený T. L. je v tejto veci trestne stíhaný (spolu s ďalšími obvinenými) na základe uznesenia vyšetrovateľa Kriminálneho úradu finančnej správy, Odbor závažnej colnej a daňovej kriminality, Pobočka Východ Prešov, pracovisko Košice z 21. mája 2014 ČVS: KÚFS-46/7027 o vznesení obvinenia, pretože je dôvodne podozrivý zo spáchania **zločinu skrátenia dane a poistného formou spolupáchateľstva** podľa § 20, § 276 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/ a písm. i/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v predmetnom uznesení.

Zo spisového materiálu mal Najvyšší súd Slovenskej republiky preukázané, že obvinený bol vzatý do väzby s obvineným L. R., uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tost 22/2014, z 10. júna 2014 z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Lehota trvania väzby začala plynúť 10. júna 2014 o 15.30 hod. s tým, že do väzby sa započítala doba zadržania od 1. júna 2014 o 6.05 hod. do 3. júna 2014 o 20.00 hod.

Vo veci postupne rozhodoval o žiadostiach o prepustenie z väzby obvineného a návrhu na predĺženie lehoty väzby sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica a o sťažnostiach obvineného viaceré senáty Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval, alebo ktorým hrozil.

V zmysle § 76 ods. 1 Tr. por. väzba v rámci základnej alebo predĺzenej lehoty väzby v prípravnom konaní a väzba v konaní pred súdom môže trvať len nevyhnutný čas.

Podľa § 76 ods. 2 Tr. por. základná lehota väzby v prípravnom konaní je sedem mesiacov; prokurátor je povinný prepustiť obvineného na slobodu najneskôr v posledný deň tejto lehoty, ak nepodá najmenej dvadsať pracovných dní pred jej uplynutím obžalobu, návrh na schválenie dohody o vine a treste alebo sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie tejto lehoty.

Podľa druhej a tretej vety § 76 ods. 3 Tr. por. predĺžiť lehotu väzby možno len vtedy, ak návrh podľa odseku 2 bol podaný včas a ak nebolo možné pre obtiažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. Predĺženie lehoty väzby môže trvať až sedem mesiacov, lehota väzby v prípravnom konaní však nesmie presiahnuť dĺžku podľa odseku 7 (v danom prípade 19 mesiacov).

Najvyšší súd konštatuje, že bola dodržaná požiadavka vyplývajúca z ustanovenia § 76 ods. 2 Tr. por., podľa ktorej je prokurátor povinný podať návrh na predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní najneskôr 20 pracovných dní pred jej uplynutím. Zistil, že návrh na predĺženie lehoty väzby obdržal Špecializovaný trestný súd 2. decembra 2015, teda včas.

Lehota 25 mesiacov, do ktorej je možné väzbu predĺžiť, uplynie až 7. augusta 2016, pričom prokurátorka navrhla predĺžiť lehotu trvania väzby do 7. apríla 2016.

Pri rozhodovaní o dôvodnosti predĺženia lehoty väzby mal Najvyšší súd na zreteli aj ustanovenie § 76 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého môže väzba v rámci základnej alebo predĺženej lehoty väzby v prípravnom konaní a v konaní pred súdom trvať len nevyhnutný čas. Vychádzal aj z ustanovenia § 79 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú aj naďalej, resp. či sa zmenili, pričom sudca pre prípravné konanie tak koná iba pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby alebo o zmene dôvodov väzby a tiež pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu.

Okrem podozrenia, ako jedného z predpokladov vzatia obvineného do väzby, je v posudzovanej veci v súčasnom štádiu trestného konania splnená aj ďalšia základná materiálna podmienka, a to existencia väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Podľa zistenia najvyššieho súdu uvedený väzobný dôvod, pre ktorý bola obmedzená osobná sloboda obvineného T. L. jeho vzatím do väzby, vychádza z konkrétnych skutočností odôvodňujúcich reálnu obavu z následkov predpokladaných v dôvodoch preventívnej väzby.

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na uznesenie Špecializovaného trestného súdu zo 16. decembra 2014, sp. zn. Tp 49/2014, kde tento v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne uviedol dôvody, pre ktoré považoval väzobný dôvod upravený v ustanovení § 71 písm. c/ Tr. por. za opodstatnený. Predmetné rozhodnutie korešponduje s predchádzajúcimi vo veci vydanými rozhodnutiami o väzbe, pričom žiadne podstatné zmeny v uvedených smeroch nenastali. Najvyšší súd si závery súdu prvého stupňa v plnom rozsahu osvojuje a v ďalšom na ne odkazuje.

Z povahy a charakteru trestnej činnosti, z ktorej je T. L. obvinený, vyplýva, že táto mala byť páchaná plánovite a organizovane po dlhšiu dobu, sofistickým spôsobom, pričom nezanedbateľná je aj suma, o ktorú bol štátny rozpočet ukrátený.

Je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že obvinený T. L. je v súčasnosti trestne stíhaný za podobné konania v iných trestných veciach, ktoré sa týkali podnikania s nezdaneným minerálnym olejom použitým ako pohonná látka, t.j. na iný ako pôvodný účel. Tieto prebiehajúce trestné stíhania podporujú obavu z pokračovania v trestnej činnosti obvineným, pretože ani predchádzajúce trestné stíhania nebránili obvinenému, aby konal v rozpore so zákonom, a to opätovne v úmysle skrátiť štátny rozpočet Slovenskej republiky.

Prepustením obvineného na slobodu reálne hrozí, že by bolo zmarené, resp. podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania.

Vo veci bolo v dňoch od 18. novembra 2015 vykonávané oboznamovanie s výsledkami vyšetrovania obvinených T. L., L. R., H. L., J. P., M. P., I. K. a obvineného F. P., ktoré bolo ukončené 30. novembra 2015, kedy bol originál vyšetrovacieho spisu sp. zn. KÚFS-46/7027-V-2013 v 42 zväzkoch predložený prokurátorovi spolu s návrhom na podanie obžaloby a súčasné predĺženie väzby, a na ďalšie rozhodnutia prokurátora ohľadne zaistených vecí pochádzajúcich z trestnej činnosti. Vzhľadom na rozsah spisového materiálu obžaloba nebude podaná do 7. januára 2016, pričom prepustením obvineného T. L. stále trvá obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, čím bude ohrozené alebo zmarené dosiahnutie účelu trestného konania.

Priebehom vyšetrovania a zhromažďovaním dôkazov od ostatného rozhodovania o väzbe obvineného nedošlo k zoslabeniu dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestnej činnosti obvineným. Na tomto mieste treba zdôrazniť, že samotné ukončenie vyšetrovania automaticky neznamená a to ani podľa trestného poriadku, či Ústavy Slovenskej republiky, ani podľa rozhodnutí EŠLP alebo medzinárodných dohôd a zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, že obvinený má byť okamihom preštudovania vyšetrovacieho spisu prepustený na slobodu. Nie je možné prehliadať účel trestného konania (§ 1 ods. 1 Tr. por.) Vec má byť nielen riadne vyšetrená, trestné činy náležite zistené, ale ich páchatelia majú byť podľa zákona aj spravodlivo potrestaní. Účelom je teda aj to, aby sa obvinený zúčastnil súdneho konania a jeho vec bola riadne prejednaná a zároveň v prípade, že by obvinený bol

na slobode, aby nedochádzalo k pokračovaniu v páchaní už súdom prejednáwanej trestnej činnosti ďalším konaním toho istého páchatel'a.

Najvyšší súd len dodáva, že v danom prípade je odôvodnenie napadnutého súdneho rozhodnutia plne vyčerpávajúce a logicky odôvodnené. V tejto súvislosti poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby najvyšší súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa. S právnymi námietkami obvineného sa súd prvého stupňa v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na s'ťažnostnom súde.

Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje prokurátorkou požadovaný čas predĺženia lehoty väzby obvineného za súladný so zákonom. Predĺžením lehoty väzby nedôjde k prekročeniu lehôt uvedených v § 76 ods. 6, ods. 7 Tr. por. Predĺženie lehoty väzby obvineného postačuje na spracovanie obžaloby v tejto rozsiahlej skupinovej ekonomickej trestnej veci a jej podanie na súd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje s tým, čo uviedol v odôvodnení napadnutého uznesenia sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu. V tomto štádiu konania najvyšší súd vyhodnotil s'ťažnosť obvineného ako nedôvodnú a zamietol ju. Pretože najvyšší súd nevzhliadol dôvod na zmenu alebo zrušenie napadnutého uznesenia, zahlásenú s'ťažnosť obvineného T. L. ako nedôvodnú zamietol.

Špecializovaný trestný súd sa v odôvodnení rozhodnutia zaoberal aj možnosťou nahradenia väzby niektorou zo záruk (č. l. 15). Úvahy prvostupňového súdu sú v tomto smere správne, preto odvolací súd v podrobnostiach na ne odkazuje.

Čo sa týka podanej námietky zaujatosti obvineným T. L. proti konajúcemu sudcovi pre prípravné konanie, najvyšší súd konštatuje, že táto námietka nebola podaná včas, tak ako to konštatuje Špecializovaný trestný súd v uznesení na str. 13 - 14. O námietke zaujatosti, ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4, alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná (§ 32 ods. 6 Trestného poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 5. januára 2016

JUDr. Jana S e r b o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Vypracovala: JUDr. Alena Šišková

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová